

dr Michał A. Domański

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA W RP PO 1989 ROKU

Wstęp

Rok 1989 przyniósł w Polsce ogromne zmiany we wszystkich dziedzinach życia społecznego. Znaczny rozwój swobód oraz rozwój gospodarki rynkowej spowodował jednak nasilenie nowych zjawisk patologicznych. W tym okresie w sposób zdecydowany zmieniały się trendy w strukturze przestępczości. Wzrastała w sposób widoczny ilość oraz znacząco pogłębiała się specjalizacja nowopowstających zorganizowanych grup przestępczych. Coraz więcej przestępstw zarówno kryminalnych, jak i gospodarczych, dokonywały grupy w sposób zorganizowany i z góry zaplanowany.

Intensywny rozwój stosunków społeczno-gospodarczych wywierał wpływ na kształtowanie się struktury i dynamiki przestępczości. W hierarchii szkód społecznych **przestępczość tradycyjna** zaczęła ustępować miejsca nowym formom objawowym przestępczości. W Polsce na czoło wysuwały się grupy przestępstw o specyficznej charakterystyce, które można określić mianem **przestępstw zorganizowanych**.

Przestępstwa gospodarcze – jak wykazywała praktyka – z reguły były dokonywane przez grupy przestępcze o ustalonej strukturze i mającej określone cele działalności przestępnej. Ocena tego faktu pozwoliła wprowadzić pojęcie tzw. przestępczości zorganizowanej, która wymagała jednak bardzo dokładnego planowania. Planowanie to w zakresie skutecznego działania przestępczego obejmuje założenie wykonania wielu czynności począwszy od zdobycia narzędzi poprzez wybór metod działania, optymalnych warunków do przebiegu akcji, aż do specyficznego dla danego zdarzenia zachowania się na miejscu popełnienia czynu. Jest to uzależnione m.in. od rodzaju przestępstwa, koniecznej do jego realizacji metody i w szczególności od użycia środków technicznych oraz możliwości organizacyjnych grupy.

1. Charakterystyka przestępczości zorganizowanej

W przestępczości gospodarczej o charakterze zorganizowanym planowanie w zakresie skutecznego działania nie nastęrcza specjalnych trudności, ponieważ z reguły pełnione funkcje zawodowe współuczestników przestępstw ułatwiają realizację takich zamiarów. Poważniejszym natomiast problemem jest planowanie, które ma na celu uniknięcie odpowiedzialności karnej. Stąd też sprawcy podejmują wysiłki w kierunku swoistej **legalizacji** operacji przestępczych (Holyst, 2004, s. 63-64).

Podstawowymi cechami odróżniającymi przestępczość zorganizowaną od tradycyjnej przestępczości gospodarczej lub pospolitej są:

- hierarchiczność (wielostopniowość) struktury organizacyjnej,
- występowanie trwałych związków pomiędzy członkami organizacji,
- planowanie działalności przestępczej,
- specjalizacja w sferze dokonywania przestępstw,
- konspiracja zachowań sprawców,
- uniwersalność działania, tj. zmienna technologia przestępstwa i różnorodność w wymiarze metod przestępczych od wyzysku, groźby, wymuszenia, przemocy, przymusowej ochrony, terroru, po korupcję itp.,
- zysk jako główny cel działalności przestępczej,
- utrzymywanie międzynarodowych kontaktów,
- legalizowanie dochodów pochodzących z przestępstwa, tzw. pranie pieniędzy,
- korumpowanie urzędników państwowych w celu zminimalizowania czynnika wykrycia (np. afera starachowicka),
- udzielanie pomocy i ochrony członkom grupy w przypadku pociągnięcia do odpowiedzialności karnej (Holyst, 2004, s. 73-74).

Przestępstwa zorganizowane popełniają grupy przestępcze, których działania są zaplanowane, przygotowane, skoordynowane i poddane jednolitemu kierownictwu. Zorganizowane przestępstwo charakteryzuje się również wielokrotnością i ciągłością jego popełniania, funkcjonowaniem działalności paserskiej na ogromną skalę, zróżnicowaniem funkcji itp.

Wśród samych sprawców przestępstw zaszły też zmiany. Pojawiła się kategoria **przestępców** zajmujących wysoką pozycję w hierarchii społecznej i towarzyskiej. Swoją działalność gospodarczą często prowadzoną w sposób nieuczciwy, traktujących jako normalny biznes. Do tej nielegalnej działalności włączali oni często pracowników róż-

nych przedsiębiorstw, jak również i wysokich **urzędników państwowych, parlamentarzystów** oraz znane **osobistości życia publicznego** oferując im lukratywne stanowiska albo sponsorowanie między innymi organizacji *non-profit*, stowarzyszeń, fundacji, ale nierzadko również partii politycznych.

2. Geneza powstawania grup przestępczych

Geneza powstawania i struktura grup przestępczych zależy od wielu czynników przedmiotowych, takich jak: rodzaje przestępstw oraz metody ich popełniania, a także związane z cechami osobowości sprawców (Pracki, 1995, s. 26-40).

Na początku lat 90-tych powstawała tzw. **polska mafia** tworzona w dwojaki sposób. Po pierwsze coraz bardziej skorumpowani politycy i urzędnicy państwowi wykorzystujący aparat władzy przejmowali strategiczne działy gospodarki państwowej. Drugą metodą było grupowanie się coraz lepiej zorganizowanych drobnych przestępców w nieformalnych organizacjach przejmujących kontrolę nad działalnością gospodarczą. Obydwie te formy powstawały w silnym związku ze zjawiskiem tzw. kapitalizmu politycznego polegającego na łączeniu układów władzy ze sferą biznesu (Pływaczewski, 2005, s. 93).

Fakt, iż do roku 1989 w Polsce nie było przestępczości zorganizowanej w znaczeniu przyjętym w Europie Zachodniej i USA potwierdza tezę, że w warunkach ustroju socjalistycznego zjawisko **mafii, syndykatu przestępczego** czy **przestępczego biznesu** było całkowicie obce. Wysiłki władz, w szczególności organów ścigania, koncentrowały się przede wszystkim na przeciwdziałaniu przestępstwom przeciw panującemu ustrowi i jego podstawie ekonomicznej – mieniu społecznemu. Podstawową formą przestępczości „zawodowej” był głównie nielegalny handel (spekulacja) towarami trudno dostępnymi na rynku, reglamentowanymi oraz aferowe zagarnięcia mienia społecznego. Głównie miały one miejsce w ramach istniejącego systemu scentralizowanej gospodarki, a więc w przedsiębiorstwach państwowych i spółdzielczych przez zatrudnionych w nich pracowników. Aferowe zagarnięcia mienia i spekulacja były kojarzone ze zjawiskiem korupcji przedstawicieli systemu gospodarki uspołecznionej, wadliwością w zarządzaniu tą gospodarką oraz wynaturzeniami w systemie dystrybucji materiałów i usług (Rau, 2002, s. 39-40). Przestępczość zorganizowana występująca na terenie Europy Zachodniej i Stanów Zjednoczonych wykorzystywała w szczególności luki prawne i gospodarcze pozostawione przez państwo. Przestępczość zorganizowana w byłym bloku

wschodnim powstawała w dużej mierze w wyniku działań ludzi, którzy to prawo wcześniej stanowili.

Nowe realia polityczne i gospodarcze w odradzającej się rzeczywistości przesądziły o postępującym w szybkim tempie odmitologizowaniu przestępczości zorganizowanej. W tych warunkach w początkowej fazie przemian ustrojowych nie doceniano należycie rangi problemu przestępczości zorganizowanej. Powszechna była również opinia, że wraz z postępującym rozwojem gospodarki rynkowej zorganizowana przestępczość gospodarcza ulegnie istotnemu ograniczeniu. Była ona swoistym wyrazem wiary w automatyzm społeczny, charakterystyczny także dla wczesnej fazy rozwojowej PRL.

W tej sytuacji **polityczni wizjonerzy** lansowali pomysły, których realizacja na długie lata stworzyła doskonale warunki do swobodnego rozwoju przestępczości zorganizowanej, zwłaszcza o charakterze gospodarczym. Szczególnie wymownym tego przykładem była decyzja o likwidacji Biura do Walki z Przestępstwami Gospodarczymi przeprowadzona w sierpniu 1990 r., a więc w momencie największego zapotrzebowania na jej działalność. Wydziały do spraw Przestępczości Gospodarczej zostały reaktywowane dopiero po dwóch latach (Pływaczewski, 2005, s. 94).

Przestępczość zorganizowana nie była niczym nowym dla organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości wielu krajów, jednakże na temat jej definicji specjaliści nie mogli wypracować jednolitego opisu jej formy występowania oraz struktury organizacyjnej. Działo się tak dlatego, że przestępczość zorganizowana dostosowywała w sposób elastyczny swoje wielorakie przejawy do zmian struktury gospodarczej i społecznej państwa, reagując z dużą ruchliwością, stosując uniki wobec społecznych środków kontroli. Wypracowanie definicji było niezbędne zarówno dla praktyki ścigania karnego, jak i wiedzy kryminologicznej.

3. Definicja przestępczości zorganizowanej

W USA najpowszechniejszą definicją przestępczości zorganizowanej jest wypracowana w 1968 r. przez Komisję Specjalną do Spraw Stosowania Prawa i Wymiaru Sprawiedliwości (*The Commission on Law and Enforcement and Administration of Justice*) powołaną z inicjatywy prezydenta Jahnsona, która stwierdziła, że: „zorganizowane przestępstwo jest rodzajem sprzężenia o rozbudowanej wieloczlonowej strukturze, opartego na wewnętrznej hierarchii, dyscyplinie i żelaznych regułach postępowania, które prowadzi planową działalność typu aktywności biznesowej, zmierzającą do opanowania i monopolizacji określonych

sfer ekonomii (zwłaszcza w dziedzinie handlu, usług, obrotem kapitałem)” (Marek, 1992, s. 25).

Amerykański model przestępczych grup zorganizowanych zbliżony jest swą formą i wzoruje się na włoskim modelu mafii. Amerykańscy przestępcy zorganizowani stanowią określoną społeczność, która próbuje działać poza kontrolą narodu i rządu. Jest to nie tylko mafia, jako organizacja o specyficznej strukturze i więzach – przyjaźni, rodzinnych i kodeksu honorowego (również mafia chińska, włoska, rosyjska, wietnamska – a więc określone rodziny). Obejmuje ona – również w formie zorganizowanej grupy przestępczej – tysiące osób funkcjonujących w obrębie pewnych struktur, które mają charakter kompleksowy, podobnie jak wielkie przedsiębiorstwa. Działania te nie mają charakteru impulsywnego, lecz są wynikiem prowadzonych przez lata porozumień mających na celu przejęcie pełnej kontroli nad gospodarką i gromadzenie z tego tytułu olbrzymich zysków.

W ustawie Federalnej z 1970 r. *Racketeer Influenced and Corrupt Organizations – RICO* – w pewien sposób określony jest zakres pojęcia “przestępczość zorganizowana”. W sekcji 1961 przedstawione są definicje ustalające zakres ustawy. „Zorganizowana działalność przestępcza” oznacza jakikolwiek czyn lub zagrożenie obejmujące morderstwo, porwanie, hazard, podpalenie, rabunek, łapownictwo, wymuszanie, obrót materiałami nieprzyzwoitymi lub obrót substancjami kontrolowanymi bądź katalogowanymi środkami chemicznymi, które podlega oskarżeniu zgodnie z prawem Stanu i podlega karze więzienia powyżej jednego roku (Rau, 2000, s. 80).

Druga definicja mówi, że przestępczością zorganizowaną jest również jakikolwiek czyn, który podlega oskarżeniu według dowolnego postanowienia tytułu 18 Kodeksu Stanów Zjednoczonych. Przestępczość zorganizowaną (zorganizowane przestępstwo – *organized crime*) w USA rozumie się jako organizacje przestępcze z wyodrębnionymi strukturami organizacyjnymi, działające w konspiracji, mające na celu osiągnięcie zysku przez użycie przemocy i zastraszenie. Działalność ta odnosi się wielu dziedzin życia. Czyny te to między innymi: łapownictwo, fałszerstwo, kradzieże transportów, sprzeniewierzenie środków z funduszy społecznych, wymuszanie transakcji kredytowych, do oszustw i podobnej działalności, nielegalny dostęp do informacji dotyczących hazardu, oszustw pocztowych, oszustw instytucji finansowych, utrudnianie działań wymiaru sprawiedliwości, manipulowanie świadkiem, ofiarą lub informatorem, odwet przeciwko wymienionym, rabunki, wymuszenia, hazard, „pranie” pieniędzy, morderstwa na zle-

cenie, seksualne wykorzystanie dzieci, prostytutka, kradzieże pojazdów, handel narkotykami, handel kobietami i dziećmi, handel organami do przeszczepów itp. (Rau, 2002, s. 42).

Takie ujęcie przestępczości zorganizowanej dalekie jest od powszechnie uznawanego europejskiego wzorca definicyjnego. Ma jednak tę zaletę, że jego stosowanie uzależnione jest od danej potrzeby i oceny sytuacji, może więc na bieżąco dostosowywać się do wymogów danego postępowania karnego (Tomaszewski, 1996, s. 23).

Europejskie rozumienie przestępczości zorganizowanej wyróżnia szczeble tego zjawiska i definiuje te formy, które nie mają charakteru mafijnego. W Niemczech próby definicji zjawiska, przestępczości zorganizowanej podjęto już pod koniec 1973 r., kiedy to kierownicy krajowych urzędów kryminalnych oraz BKA (Federalnego Urzędu Kryminalnego) ustanowili specjalną komisję dla opracowania definicji określenia „przestępczość zorganizowana”, opisu metod i form organizacyjnych skutecznego jej zwalczania oraz przedstawienia pewnej koncepcji rozwoju systemu komunikowania się i wymiany informacji w odniesieniu do tego obszaru. Komisja wówczas przedstawiła następującą definicję: pojęcie „przestępczość zorganizowana” obejmuje przestępstwa, które popełniane są przez więcej niż dwustopniowo rozdzielone związki albo przez kilka grup, które współdziałają ze sobą – nie tylko przejściowo na zasadzie podziału zadań.

Definicja ta została zmieniona w 1983 r. przez Komitet II Grupy Roboczej w ramach Konferencji zorganizowanej przez MSW RFN, który w swym sprawozdaniu stwierdził, że zorganizowana przestępczość jest opartym na podziale zadań świadomym i zamierzonym na dłuższy czas współdziałaniem większej ilości osób, nastawionym na popełnianie czynów przestępnych – często ukierunkowanych na możliwe szybkie osiągnięcie wysokich korzyści.

Inna propozycja definicji zorganizowanego przestępstwa została wypracowana na początku 90 r. przez Wspólną Grupę Roboczą Wymiaru Sprawiedliwości i Policji do spraw Ścigania Karnego Przestępczości Zorganizowanej (Pływaczewski, 1992, s. 52). W myśl przyjętej interpretacji „przestępczość zorganizowana jest nacechowanym dążeniem do korzyści (zysków) albo władzy przez planowe popełnianie przestępstw mających pojedynczo bądź jako całość znaczny ciężar gatunkowy, o ile są one udziałem więcej niż dwóch uczestników, którzy – na zasadzie podziału zadań – podejmują współdziałanie na dłuższy okres:

- a) przy zastosowaniu zawodowych czy „zawodowo podobnych” struktur albo
- b) przy zastosowaniu przemocy czy innych nadających się do zastraszenia środków lub

- c) przez wpływanie na politykę, administrację publiczną, wymiar sprawiedliwości czy gospodarkę.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zmianami) – wyróżnia kilka form **zbiorowego popełnienia przestępstwa**, co wyraża się w postaciach współsprawstwa, porozumienia, związku mającego na celu popełnienie przestępstwa grupy zorganizowanej. Jednak z racji bogactwa poglądów obfitości materiału teoretycznego pozostaje kwestia, jak i stosunek znamion zawartych w art. 258 k.k. do części ogólnej kodeksu karnego, czyli porozumienia oraz współsprawstwa. Ustawodawca dla oznaczenia tych samych zjawisk używa z reguły tych samych określeń.

Ustawodawca używa określenia **zorganizowana grupa**, a nie związek, co daje podstawy sądzić, że zorganizowana grupa nie jest tożsama ze związkiem przestępczym. Mówiąc o działaniu w zorganizowanej grupie przestępczej, a nie w zмовie, wnioskujemy, że działanie w zorganizowanej grupie przestępczej nie jest tym samym co współsprawstwo. Wprowadzenie do kodeksu karnego konstrukcji zorganizowanej grupy podyktowane było koniecznością kryminalizacji takich form organizacyjnych przestępczego współdziałania, które były dla porządku i bezpieczeństwa publicznego w znacznym stopniu niebezpieczne, lecz nie wyczerpywały znamion związku przestępczego, kodeksowo określonego (Sońta, 1997 a, s. 16). Taka interpretacja zorganizowanej grupy przestępczej jest uzasadniona, ponieważ w innym przypadku wprowadzałby ona chaos terminologiczny w ustawie karnej.

Ogólne koncepcje zmierzające do ustalenia wymienionych pojęć można podzielić na następujące kategorie:

- a) za zorganizowaną grupę przestępczą należy uznać każde współdziałanie sprawców po uprzednim porozumieniu,
- b) grupa przestępcza jest konstrukcją pośrednią pomiędzy współsprawstwem a związkiem,
- c) zorganizowana grupa przestępcza i związek przestępczy to struktury o cechach zupełnie określonej trwałości i organizacji, to twory w sensie socjologicznym, kategorie odrębne od porozumienia i współsprawstwa.

4. Organizacja grup przestępczych

Według C. Sońty zorganizowana grupa przestępcza stanowi formę organizacyjną współdziałania przestępczego niższą strukturalnie od związku przestępczego. Przestępczość zorganizowana opiera się jednak w wielu przypadkach na obydwu wskazanych

formach działania. Wymogami stawianymi zorganizowanej grupie są: porozumienie, ograniczona trwałość i pewien stopień zorganizowania. Tym czasem w związku przestępnym stawiane warunki są zaostrzone poprzez uczynienie założenia, że wymaga więzi organizacyjnej opartej na porozumieniu sprawców w przedmiocie popełnienia przestępstwa. Kryteria charakteryzujące związek przestępny zakładają: „obowiązywanie zasad rekrutacji i usuwania członków, istnienie hierarchii przejawiającej się w ustaleniu kierownictwa, ustalenie zakresów kompetencji, podział zadań pomiędzy poszczególne osoby, ustalony program i formy działalności, ustalanie obowiązków członków, obejmujących w szczególności podporządkowanie się poleceniom kierownictwa i określonym zasadom dyscypliny” (Sońta, 1997 b, s. 19).

Grupa opiera się na ustalonym **autorytecie** i dobrowolnym **podporządkowaniu**, związek zaś przewiduje istnienie określonych rygorów i konsekwencji złamania dyscypliny. Grupę od związku różni niższy stopień zorganizowania lub mniejsze nasycenie elementami organizacji (Górniok, Hoc, Przyjemski, 1999, s. 303).

Zdaniem Z. Ćwiąkałskiego zorganizowaną grupą jest grupa sprawców, która zorganizowała się, aby popełniać przestępstwo w sposób ciągły, ale także aby dokonać kilku czynów, jeżeli ich owocem może być źródło dochodu trwające jakiś czas (Ćwiąkałski, 1999, s. 929). Koncepcję tą wyróżnia jeszcze akcentowanie więzi między członkami grupy wyrażającej się w akceptacji celów i gotowości do zaspakajania potrzeb grupy. Związek mający na celu popełnianie przestępstw jest zaś wyższą formą organizacyjną od grupy niż grupy z luźniejszą uproszczoną strukturą.

Zamiast wniosków

Badania nad aktami przestępczymi wykazały, że w Polsce działają zarówno związki, jak i grupy przestępcze oparte o system organizacji typu mafijnego. W związku z tym potwierdza się fakt istnienia problemu zorganizowanej przestępczości, która swym zasięgiem obejmuje nie tylko terytorium Polski. Poprzez zależności między polskimi a międzynarodowymi organizacjami przestępnymi, coraz częściej kieruje swoje wpływy zagranicę czerpiąc coraz większe zyski z nielegalnych interesów. Wyprowadza również z Polski znaczne ilości pieniędzy pochodzących z zysków z prowadzenia swojej działalności w celu zalegalizowania ich, a także utrudnienia wykrycia procedur przestępczych organizowanych zarówno na terenie kraju jak i poza jego granicami.

Sytuacja taka wymusza wdrożenie coraz bardziej doskonałych form rozpoznawania zjawiska oraz wdrażania procedur przeciwdziałania tej formie przestępczości. Nie jest

to łatwe zadanie, tym bardziej, że struktury grup przestępczych mają nierzadko powiązania z podmiotami odpowiedzialnymi za organizowanie działalności skierowanej przeciwko nim. Problematykę tę porusza wielu autorów opracowań dotyczących rozpoznawania zjawiska. Rozpatrują go w kontekście działań podejmowanych przez instytucje powołane do tego celu, nie tylko na poziomie krajowym, ale również w działalności międzynarodowej (Kister, 2010, 93-96).

Literatura

- Ćwiakalski Z. (1999) (w:) *Kodeks karny. Część szczególna*, pod red. K. Buchały, A. Zolla, Zakamycze, Kantor Wydawniczy
- Górniok O. (1994), *Przestępczość gospodarcza i jej zwalczanie*, Warszawa, PWN
- Górniok O., Hoc S., Przyjemski S.M. (1999), *Kodeks karny. Komentarz*, Gdańsk, Arche
- Holyst B. (2004), *Kryminalistyka*, Warszawa, Wydawnictwo Prawnicze Nexis Lexis
- Kister Ł. (2010), *Význam informácie v činnosti Policie a načart problému*, (w:) *Policajné vedy a policajné činnosti 2009*, Bratislava: Akadémia Policajného Zboru v Bratislave
- Ludwikowska A. (1999), *System prawa Stanów Zjednoczonych*, Toruń, Dom Organizatora
- Marek A. (1992), *Przestępczość zorganizowana. Zarys problematyki* (w:) Marek A., Plywaczewski E.W. (red.): *Kryminologiczne i prawne aspekty przestępczości zorganizowanej, Studia i materiały*, Szczytno, WSPOL
- Marek A.E., Plywaczewski E.W. (1992), *Kryminologiczne i prawno-karne aspekty przestępczości zorganizowanej*, Szczytno, WSPOL
- Plywaczewski E.W. (2005), *Przestępczość zorganizowana. Świadek koronny. Terroryzm. W ujęciu praktycznym*, Zakamycze, Kantor Wydawniczy
- Pracki H. (1995): *Nowe rodzaje przestępstw gospodarczych*, Prokuratura i Prawo nr 2
- Rau Z. (2000): *Podstawy prawne zwalczania amerykańskiej przestępczości zorganizowanej – unormowania RICO*, Prokuratura i Prawo, nr 12
- Rau Z. (2002), *Przestępczość zorganizowana w Polsce i jej zwalczanie*, Zakamycze, Kantor Wydawniczy
- Sońta C. (1997 a): *Zorganizowana grupa i związek przestępczy w polskim prawie karnym na tle teorii i orzecznictwa – zarys problematyki, część II*, Wojskowy Przegląd Prawniczy, nr 2

- Sońta C. (1997 b): *Zorganizowana grupa i związek przestępczy w polskim prawie karnym na tle teorii i orzecznictwa – zarys problematyki*, (w:) *Normatywne pojęcie zorganizowanej przestępczości. Zorganizowana grupa i związek przestępczy w polskim prawie karnym na tle teorii i orzecznictwa – zarys problematyki*, część I, Wojskowy Przegląd Prawniczy, nr 1
- Tomaszewski T. (1996), *Proces amerykański. Problematyka śledcza*, Toruń, Comer
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- Wesołowska A., Grzybaczewska M. (2005), *Przegląd definicji grupy i związku w orzecznictwie i doktrynie na tle badań akt sądowych – wybrane zagadnienia*, (w:) Pływaczewski E. (red.): *Przestępczość zorganizowana. Świadek koronny. Terroryzm. W ujęciu praktycznym*, Zakamycze, Kantor Wydawniczy

* * *

Artykuł uzyskał pozytywne opinie wydane przez dwóch niezależnych Recenzentów.

Michał A. Domański

Organized crime in the Republic of Poland after 1989

Abstract

The article is describing the development of the organized crime in the Republic of Poland from 1989. A development of crime and her influence on coming into existence of the new democracy were described. The particular attention was devoted to the definition of the organized crime and the difference which is appearing between her and ordinary crime.

Key words: organized crime, economic crime, criminal groups, counteraction, perpetrator of the crime

Резюме

Статья описывает развитие преступности организованной на территории Польши от года 1989. Были рассмотрены развитие преступности и ее влияние на возникновение с новой демократией. Особое внимание посвящено дефиниции организованной преступности и различия, которая существует между ней и обычной преступностью.

Ключевые слова: *организованная преступность, хозяйственное преступление, преступные группы, противодействие, виновник преступления*